

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ТА ВПЛИВ НА ЇХ ПОВЕДІНКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

Вакар І.В.

Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж

Навчання – не механічна передача знань від вчителя до дитини, а, насамперед, людські відносини. Відношення дитини до знань, до навчання у величезній мірі залежить від того, як він ставиться до вчителя. Учитель для маленької дитини — живе втілення справедливості. Якщо учень відчув несправедливість, він вражений. А незадовільну оцінку маленькі діти завжди вважають несправедливістю й глибоко переживають її, тому що майже ніколи не буває так, щоб дитина не хотіла учитися. [5, 169-170]

Для дитини найбільшою несправедливістю з боку вчителя є те, що вчитель, поставивши несправедливо, за її глибоким переконанням, незадовільну оцінку, прагне ще й того, щоб за цю оцінку дитину покарали батьки. [4, 89]

При цьому, відчуваючи байдуже до себе відношення, дитина втрачає чуйність до добра й зла. Вона не може розібратися, що в навколишніх людях добре, а що зле. У її серці поселяється підозрілість, невір'я в людей, а це — найголовніше джерело озлобленості.

Оцінка – саме головне заохочення й найсильніше (але не завжди діюче) покарання в педагогічній праці. Це найбільш гострий інструмент, використання якого вимагає величезного вміння й культури. Щоб мати право користуватися цим інструментом, треба, насамперед, любити дитину. [5, 172]

Відношення дітей до оцінок міняється згодом. В 1-2 класах діти оцінку пов'язують зі своєю старанністю, а не з результатами навчальної діяльності. Учень не відокремлює навчальну діяльність (тобто старання, ретельність і ін.) від її результату (від засвоєних знань, умінь і навичок) і хоче, щоб вони педагогом були оцінені в цілісності (така позиція не залишає учня й у наступних класах).[6, 58]

Однак навчальна діяльність починаючого школяра усе більше й більше визначається вимогами навколишніх. Близьке соціальне середовище оцінює вже особистість учня, а не його конкретні знання, пред'являючи йому свої вимоги: куди не піди, перше питання, яке буде задавати дорослий школяреві: «Як ти вчишся?», тобто «Які в тебе оцінки?»

Другий і кожний наступний цикл навчальної діяльності й оцінки її результатів будуть все міцніше відбивати вплив соціального середовища. Питання «Заради чого вчитися?» усвідомлено або неусвідомлено не буде залишати учня. Можливо, час від часу він виявиться жагуче захопленим самими знаннями, процесом пізнання й своїх пізнавальних інтересів. Однак не буде одного – захоплення всіма навчальними предметами. [1, 44]

1. Амонашвили Ш.А. Воспитательная и образовательная функция оценки учения школьников. – М.: Педагогика, 1984. — С. 44-46;
2. Ананьев Б.Г. Психология педагогической оценки //Избр. психол.труды: В 2-х т. – М.: Педагогика, 1980.– Т. 2. – С.128 — 267;
3. Выготский Л. С. Педагогическая психология. — М.: Педагогика, 1991;
4. Липкина А.И. Психология самооценки школьника: Автореф. дис. доктора психол. наук.: 19.00.07. — М., 1974;
5. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. – Киев: Радянська школа, 1974. — С. 169-170, С.166, С.171-172;
6. Практикум по возрастной и педагогической психологии / Под ред. А. И. Щербакова. — М.: Просвещение 1987